

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Τηλ. : 210-6411526
Fax : 210-6411523

Αθήνα, 8-4-2020

Αριθ. Πρωτ. 2835

Αριθ. Εγκ. 8

Προς

Τους κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας

και δι' αυτών

στους κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών της περιφέρειάς τους

Θέμα: Θέματα προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων καθώς και ανηλίκων παραμελημένων ή θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Πλήθος διατάξεων του διεθνούς, του ενωσιακού, αλλά και του εθνικού δικαίου συγκροτούν το νομικό πλαίσιο προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων (προσφύγων, αιτούντων άσυλο ή μεταναστών), ακόμη και μη καταγεγραμμένων ή αστέγων, που αποτελούν μία ευαίσθητη πληθυσμιακή ομάδα στη Χωρα μας. Ενδεικτικά, αναφέρουμε τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, τη Σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες, την ΕΣΔΑ, το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ, που κατέστη δεσμευτικός με τη Σύμβαση της Λισσαβώνας, τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες 2011/95/ΕΕ – Οδηγία Αναγνώρισης - και 2013/33/ΕΕ - Οδηγία Υποδοχής - του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, που ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με τους νόμους 4636/2019 και 4540/2018, καθώς και το Ελληνικό Σύνταγμα και δη τα άρθρα 2 παρ 1 (σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας), 5 (ανάπτυξη προσωπικότητας, προστασία ζωής, τιμής και προσωπικής ελευθερίας), 7(απαγόρευση βασανιστηρίων, βλάβης υγείας, ψυχολογικής βίας και προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας) και 21 παρ. 1 και 3 (προστασία παιδικής ηλικίας και νεότητας).

Τα δικαιώματα των ασυνόδευτων ανηλίκων, τα οποία απορρέουν από τις ανωτέρω διατάξεις, συνίστανται, σε γενικές γραμμές, στην εξασφάλιση αξιοπρεπών και υγιεινών συνθηκών διαβίωσης για την ομαλή σωματική, ψυχική, διανοητική κλπ ανάπτυξή τους τόσο στις δομές φιλοξενίας, διαμερίσματα, ξενώνες, ασφαλείς ζώνες, όσο και σε όποιο άλλο χώρο διαμένουν προσωρινά (Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, χώροι προστατευτικής φύλαξης), εν αναμονή της μεταφοράς τους σε ειδική δομή φιλοξενίας, τον ορισμό ειδικού επιτρόπου που θα προασπίζεται το βέλτιστο συμφέρον τους, το διαχωρισμό τους από τους ενηλίκους προς αποτροπή φαινομένων κακοποίησης και σεξουαλικής βίας, την παροχή ιατρικής φροντίδας, ψυχολογικής και νομικής συνδρομής, την εκπαίδευση και ψυχαγωγία τους και την εξέταση αιτημάτων τους σχετικών με επανένωση ή επικοινωνία με την οικογένειά τους.

Στο πλαίσιο αυτό ο Εισαγγελέας, ως εκ της ιδιότητός του, αλλά και εκ του Νόμου προσωρινός Επίτροπος των ασυνόδευτων ανηλίκων, μέχρι να οριστεί ειδικός επίτροπος για κάθε έναν από αυτούς (άρθρα 14-16 και 32 ν. 4554/2018, ως ισχύει), είναι εγγυητής, στο μέτρο των αρμοδιοτήτων του, της προστασίας τους, καθώς και της διασφάλισης των δικαιωμάτων τους με

γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους. Αυτονόητο είναι εξάλλου ότι στην έννοια της προστασίας και της ασφάλειας των ανηλίκων περιλαμβάνεται πέραν της κατά το δυνατόν πρόληψης και η τιμωρία κάθε μορφής κακοποίησης, εκμετάλλευσής τους για οποιοδήποτε σκοπό και εξευτελιστικής ή καταναγκαστικής μεταχείρισής τους.

Εν όψει όλων αυτών, παρακαλούμε για την επαγρύπνηση και τη δυναμική δραστηριοποίησή σας, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς σας, με τις ενέργειες που κρίνονται κάθε φορά απαραίτητες για την προστασία και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ασυνόδευτων ανηλίκων με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, όπως και για την αντιμετώπιση με την προσήκουσα αυστηρότητα κάθε εγκληματικής δραστηριότητας σε βάρος τους, σχετιζόμενης κυρίως με σωματική ή σεξουαλική βία και εκμετάλλευση, ρατσιστική βία, εμπορία ανθρώπων για οποιοδήποτε λόγο και κάθε είδους εκμετάλλευση.

Περαιτέρω, επισημαίνεται η ανάγκη αντιμετώπισης, και υπό τις παρούσες έκτακτες συνθήκες της πανδημίας, με τη δέουσα προσοχή και επιμέλεια των καταγγελλόμενων περιστατικών παραμέλησης και εγκατάλειψης ανηλίκων από τους γονείς ή ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους. Κρίσιμη είναι στις περιπτώσεις αυτές η εφαρμογή, όπου κρίνεται επιβεβλημένο, των διατάξεων των άρθρων 1532, 1533 ΑΚ, ώστε σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις που υφίσταται «κακή άσκηση» της γονικής μέριμνας και επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή την ψυχική υγεία του ανηλίκου, να διατάσσεται από τον Εισαγγελέα κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του (όπως π.χ προσωρινή ανάθεση της γονικής μέριμνας σε κάποιο ίδρυμα, χώρο φιλοξενίας ή τρίτο συγγενικό πρόσωπο) με παράλληλη παραγγελία για σύνταξη κοινωνικής έρευνας στις αρμόδιες Κοινωνικές Υπηρεσίες, με τις

οποίες πρέπει να επιδιώκεται η συνέχιση της συνεργασίας ανεξάρτητα από τις έκτακτες παρούσες συνθήκες, για την προστασία των παραμελημένων και κακοποιημένων ανηλίκων.

Η Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Γεωργία Αδείλινη

Κοινοποίηση:

- 1) Υπουργείο Δικαιοσύνης
- 2) Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου
- 3) Ειδική Γραμματέα Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων
- 4) Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης